

Zászlófelvonás Szarvason



A Hitközségi Híradó a kezdetektől, 1996 nyaratól rendszeresen beszámol az 1990-ben alapított szarvasi Lauder/Joint Nemzetközi Zsidó Ifjúsági Tábor szezonjairól. Írásunk a lap 4. és 5. oldalán.

„Jó évre írassál be és pecsételtessél meg!”

A zsidó hagyomány szerint három könyv nyílik meg újevkor a jók, a rosszak és a közepesek könyve. E hagyományok jegyében telik Rosh Hashanah és a tíz nap múlva következő Jom Kippur, az engesztelés napja.



A Komáromi Zsidó Hitközség az idei Nagyünnepeket is igyekszik erejéhez mérten vallási hagyományaink

szerint megszervezni. Biztosítjuk az előimádkozókat Budapestről, felújított zsinagógánk vár mindenkit. Ízletes kóser étkezést is lesz.

Nem vallási, vallásossági kérdés a részvétel, hanem őseink, hagyományaink tisztelete. Emberek, a közösség tagjai az alapjai a folytatásnak.

Ezért kérünk minden hittestvérünket, jöjjenek el a zsinagógába! Az ünnep öt napján összesen hat óra, nem olyan sok egy-egy embernek, de annál több a Komáromi Zsidó Hitközségnek. Az ünnepek mindenki számára nyitottak.

Várjuk Önöket (**Nagyünnepi imarend lapunk 3. oldalán**)! Azt kívánom, hogy egy jó évre írassanak be! Shana Tova 5773. ■

Pasternák Antal

a Komáromi Zsidó Hitközség elnöke

Kirándulás Pozsonyba

2012. október 14., vasárnap

Tervezett program:

8:00 – Indulás a Menház elől autóbusszal

10:00 – Chatam Sofer Mauzóleumának meglátogatása (www.chatamsofer.sk)

11:00 – A Zsidó Közösségi Múzeum megtekintése a zsinagóga karzatán (Heyduk utca) – www.synagogue.sk

12:00 – Kóser ebéd a Pozsonyi Zsidó Hitközség éttermében

13:30 – Séta az óvárosban (idegenvezetéssel) és látogatás a Zsidó Kultúra Múzeumában

15:30 – Modern városrészek a mai Pozsonyban

17:00 – Visszaindulás Komáromba (tervezett érkezés 19:00)

A kirándulás részvételi díja támogatóinknak köszönhetően 12 EUR/fő (tartalmazza az útiköltséget, ebédet és valamennyi belépődíjat)

Jelentkezni a KZSH titkárságán lehet (e-mail: kile@menhaz.sk, telefon: 035/7731-224) október 5-ig. ■

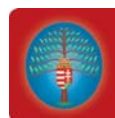
Szukkot 5773

Kedves Barátaink!

A Shalom klubban idén is megünnepeljük Szukkotot, a Sátoros ünnepet, találkozunk **szeptember 30-án, vasárnap 14:30-kor** az ünnep beköszönte előtt a Menház udvarán felállított sátonnál (rossz idő esetén a Wallenstein Zoltán teremben).

Mindenkit szeretettel várunk! ■

Támogatónk



Nemzeti
Kulturális
Alap

**Shana tova 5773! Minden Kedves Olvasónknak
Boldog Új Évet kívánunk!**

Nyertes pályázatok

A Szlovák Köztársaság Kormányhivatala a kisebbségi kultúrák támogatására szánt keretből támogatta újságunk idei megjelentetését és a kulturális programjainkat.

Magyarország Külügyminisztériumától a komáromi rabbik emlékének megörökítésére nyertünk támogatást. A két emléktáblát zsinagógánkban helyezük el az ősz folyamán. Köszönjük! ■

A KZSH titkárságának hírei

A hitközség titkárság az alábbi napokon zárva tart:

2012. szeptember 17-18. (hétfő-kedd) Rosh Hasanah

2012. szeptember 25-26. (kedd-szerda) Erev Jom Kippur, Jom Kippur

2012. október 1-2. (hétfő-kedd) Szukkot

2012. október 7-8. (vasárnap-hétfő) Smini Aceret, Szimchat Tora

2012. október 9-től (kedd) az iroda a megszokott rend szerint fogadja az ügyfeleket, hétfőn 15:00-17:00-ig és csütörtökön 10:00-12:00. (Előzetes bejelentkezés alapján más időpontban is.) Tel: 7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk. ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Faliújság

rövid hírek

✧ A HH-t a KZSH-t és a Shalom klubot támogatták: Dukes Pavol (Gyulamajor), Wohlstein Sándor (Pozsony), Müller család (Galánta), Braunfeld család (Érsekújvár), dr. Ivan Kolín (Kassa), Rybár család (Rimaszombat), dr. Gábor Tibor (Nagykürtös), Karol Fenves (Liptovský Hrádok), Krajan Jozef (Komárom), Oláh Iлона (Komárom) és anonim adományozók. Köszönjük!

✧ Továbbra is folyamatosan érkezik könyvtárunkba a Tachles című német nyelvű svájci zsidó hetilap. Köszönet érte Margot Brandeisnek és Madeleine Pasternaknak.

✧ A nyár folyamán sikeresen bérbe adtuk üres üzlethelyiségünket az Eötvös utca 9. szám alatt. A bérlő már el is végezte a szükséges felújításokat.

✧ A Menház pincéje életveszélyes állapotba került. Júliusban Kollár Zoltán koordinálásával elhárították a hibát és kitakarították a helyiségeket. A munkák költségeit a KZSH saját tartalékai-ból fedezte.

Barchesz és más pékáru rendelhető

Az ünnepekre ismét rendelhetnek Akóser barcheszt és pékárut a titkárságon. E-mail: kile@menhaz.sk, telefon: 7731-224.

Rendelési időpontok:

– 2012. szeptember 14.

– Jom kippur előtt – kérjük hívják a titkárságot

– 2012. szeptember 28. ■

-pt-

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel.:/fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám:** EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. Alapítva 5756-ban.

Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!

Nagyünnepek

Az előimádkozói feladatokat Riszo Avannij Mihály úr látja el. Ünnepi tanítást ad Balogh István tanár úr.

Rosh Hasanah – a zsidó Újév

Erev Rosh Hasanah

2012. szeptember 16., vasárnap

18:30 – az 5773-as zsinagógai év kezdete (gyertyagyújtás 18:44). Ünnepköszöntő esti ima a zsinagógában, majd kóser vacsora (ingyenes) a Wallenstein Zoltán teremben.

Rosh Hasanah első napja

2012. szeptember 17., hétfő

17:00 – az ünnep alapjai, előadás és Taslich szertartás.

Rosh Hasanah második napja

2012. szeptember 18., kedd

17:00 – ünnepbúcsúztató Kiddus.

Az én ünnepem: a délutáni imát követő összejövetel vendége Miriam Neiger Fleischmann Jeruzsálemből, akit velünk arról beszélgetünk, mit is jelent az ünnep egy komáromi származású izraeli művész számára.

Kol nidre – Erev Jom kippur

2012. szeptember 25., kedd

18:30 – Kol nidre. Gyertyagyújtás, A böjt kezdete 18:25. Legnagyobb zsidó ünnepünk kezdetén a hagyományos Kol Nidre imádság hangzik fel a zsinagógában.

Jom Kippur napja

2012. szeptember 26. szerda

17:30 – MAZKIR, emlékezés az elhunytakra, délutáni ima, Neila – záróima, és a böjt vége (19:27) – utána könnyű étkezés. ■

Kehila és Kehila Haver díjasok

A Zsidó Kultúra Európai Napja alkalmából 2012-ben **Kehila – a közösségekért díjban részesülnek:**

Miriam Neiger – Fleischmann

Komáromban született 1948-ban, egyéves kora óta Jeruzsálemben él. Neves festőművészként és költőként is ismert. A rendszerváltás óta gyakran ellátogat Komáromba, ahol műterme is van. Szabadidejében kutatja a komáromi zsidóság múltját. Munkái díszítik a Wallenstein Zoltán termet és több ünnepi helyszínünket, mint például a szukkoti sátor. A művésznő a díjat külföldi tartózkodása miatt 2012. szeptember 16-án, Erev Rosh Hasanahkor veszi át.

Lőwingerová Blanka (Galánta)

A Malacka melletti Kuchyňa községben született, 1932. június 5-én. Szüleivel együtt túlélte a Holokausztot. Ötvenöt évvel ezelőtt házasságot kötött a galántai Lőwinger Gáborral. Ortodox szellemben nevelték lányukat, Janát és fiukat, Pavolt. Blanka aszszony a nehézségek árán is mindig betartotta a vallási előírásokat, azután is, hogy özvegyen marad.

Egyike azon keveseknek Szlovákiában, akik szigorúan ragaszkodnak a hagyományokhoz. Aktívan részt vesz a galántai közösség és a régió életében. Munkája nélkül elképzelhetetlen a hagyományos Zájin Adar megemlékezés Galántán. Áldozatos tevékenységével ő készíti fel az elhunytakat utolsó útjukra. Elismeréssel és hálával tar-

tozunk neki mindazért, amit a szlovákiai zsidóság érdekében tesz.

Ádám Róbert János

A tatabányai Szenes Hanna Magyar Izraeli Baráti Egyesület elnöke, megvalósította a társaság szervezeti, jogi és egyesületi bejegyzését. Nagyban hozzájárult, ahhoz hogy közösségünk fejlődjön, szellemileg gyarapodjon. Rendszeres látogatója a Komáromi Zsidó Hitközség programjainak, a tatabányai zsidó közösség életének szervezője.

Kehila Haver díjban részesülnek:

A Dunatáj szerkesztősége

Helyi lapként rendszeresen és objektíven közreadják a komáromi zsidó közösség programjait, tudósítók ott vannak szinte valamennyi rendezvényünkön, és beszámolnak a lap hasábjain tevékenységünkről.

dr. Slnková Veronika (Nyitra)

A nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Bölcsészettudományi Kara Történelem Tanszékén oktat, egyik kutatási témája a nagyszombati zsidóság múltja. Ez elmúlt években számos olyan programot szervezett hallgatóinak, amelyen keresztül megismerheték a régió zsidó közösségeinek múltját. Fontos tevékenysége példamutató jelentőségű a jövő tanárainak oktatása szempontjából. A díjat egyéb elfoglaltsága miatt később veszi át.

Peter Hudák (Bardejov)

A bártfai zsidó közösség múltjának

kutatója, a helyi zsidó emlékek megmentésén fáradozik. Családtagjaival együtt számos, az egykor virágzó zsidó közösség múltjára emlékeztető kulturális programot szerveztek a városban. Példamutató tevékenysége más településeken követendő. A nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem doktorandusza.

Tóth Erzsébet Fanni

A komáromi Selye János Gimnázium diákjaként járt először a Menházban. Külföldön folytatta felsőfokú tanulmányait, nemrég szerzett doktori címet Budapesten, jelenleg Bécsben él. Szociológiai kutatásának többször volt témája a zsidó közösség és annak megítélése, elsősorban a szlovákiai magyarság körében. Több alkalommal volt előadó a komáromi közösség programjain.

Dr. Bene Magdolna

Tatabánya Megye Jogú Város Címzetes Főjegyzője, tevékenységével segítette a Szenes Hanna Magyar Izraeli Baráti Egyesület munkáját, önzetlenül és kezdeményezően támogatta rendezvényeinek lebonyolítását. Az egyesület önkormányzati kapcsolatainak építésén munkálkodik, eddigi rendezvényeiken mindig részt vett, mert fontosnak tartotta azokat.

Dr. Powrazniak Kató

Családja megmentette Saláth Magdolna nagyapját és édesapját. A két család a háború óta barátságban van.

A kitüntetett Katowicében él, ezért az elismerést postán kapja meg. ■

SZARVAS 2012 – érzéki nyár volt...

A Hitközségi Híradó a kezdetektől, 1996 nyaratól rendszeresen beszámol az 1990-ben alapított szarvasi Lauder/Joint Nemzetközi Zsidó Ifjúsági Tábor szezonjairól. Egy év szünet után ismét személyes élményeket oszthatok meg az Olvasókkal a Körös-parti gyerektábor mindennapjairól.

Június végétől három hetet tölthetem az egyedi és utánozhatatlan hangulatú, a 26 országból érkező fiatalok által nemzetközivé tett üdülőhelyen. A magyarországi legkisebb (7-11 év) gyerekek Negevről elnevezett csoportjának egyik korcsoportvezetőjeként tevékenykedtem „odalent” az Alföldön, hasonlóan az elmúlt tíz esztendő nyaraihoz. Nem túlzok, ha azt állítom, hogy 2000 óta, amióta madrich, ifjúsági vezető vagyok Szarvason, ez volt az egyik legjobb nyaram. Mindehhez szervesen hozzájárult az ideai oktatási téma, amely minden évben a gerincét képezi a 12 napos turnusoknak. Az alaptéma napi altémái gondoskodnak arról, hogy a nyári vakáció alatt is számos új dolgot tanuljanak a 7-től 17 éves korú chanichok. Idén az érzékeken keresztül foglalkoztunk a zsidósággal. Az öt érzék segítségével vizsgáltuk meg a zsidó életet. Nem a törvényeken, halachán keresztül, mint korábban, hanem a hallás, látás, érintés, szaglás és ízlelés segítségével.

Az oktatási cél az volt, hogy megmutassuk: a zsidó életet és kultúrát az agyunkon kívül minden egyes érzékünkkel is tapasztalhatjuk, megismerhetjük. Megmutassuk, a zsidó élet teljes, többdimenziós élmény és hangsúlyozzuk, a zsidóság átélése azt is jelenti, hogy értékeljük a teljes bennünket körülvevő világot. Mint a tábor téma bevezetőjében olvashattuk: „Sok zsidó közösségben az emberek zsidóságfelfogása a gazdag, többdimenziós kulturális és vallási élményből egy csak a zsinagógákkal és imákkal kapcsolatos unalmas, sokszor elidegenítő tapasztalattá redukálódott, különösen fiatalok számára, akik gyakran nem értik, hogy miről is szól az egész. Az ironia abban rejlik, hogy a zsidóság nem csak egy gazdag, érzékeket használó kultúra, de a rabbik világosan látták azt is, hogy az érzékek hangsúlyossá tételével igazi tudás adható tovább nemzedékről nemzedékre.”

Amikor a februári, Izraelben tartott szemináriumunkon elkezdtünk foglalkozni a témával, már sejthető volt, hogy ezúttal a judaizmus egészen más oldaláról közelítjük meg a dolgokat. Sajnos az odahaza tartott tematikus

képzésről közel-keleti tartózkodásom miatt lemaradtam, de annál nagyobb hévvel vettem bele magam a nyár eleji, egyhetes pre-campbe, tábor-előkészítő hétbe. A korcsoportban dolgozó madrichokkal közösen készítettük elő a napi témához kötődő peulákat, az informális oktatás módszerein alapuló 45 perces foglalkozásokat, az esti és speciális programokat. Jó alkalom volt ez újra találkozni a többi korcsoportban tevékenykedő és más országokból érkezett madrichokkal, régi és új barátokkal. Ez alatt az egy hét alatt próbáltuk ki, hogyan működnek a nagy, táborszintű esti programok.

A pénteken zárult előkészületeket va-



sárnap máris követte az első turnus. Belekezdünk a nagy kalandba. Az első napi ismerkedéseket, s közös táborindítást követően hétfőn a zsidóság és az érzékszervek gondolatának bemutatása került terítékre. Azzal nyitottunk, hogy a zsidó vallás és kultúra használja az érzékszerveket. Kedden a bráchák, az áldások segítségével mutattunk rá a világ megbecsülésének zsidó módjára. Elkezdtük egyenként megvizsgálni az érzékeket, elsőként az ízlelést és szaglást. A következő napon a látás és az érintés segítségével próbáltuk megérteni a zsidó történet és kultúra fejezeteit. Csütörtökön a „Smá” – halld vagy figyelj – a zsidóság legfontosabb, legismertebb

szavai alkották a keretet. A hallás témakörét végigjárva olyan kérdésekre kerestük a választ, mint: Miért olyan fontos a hallás és a figyelés? Tudjuk-e, hogyan figyeljünk egymásra? És a világra?

A különleges atmoszférájú pénteken és a Sabáton megültük az érzékek ünnepeit. Az előkészítés, az átélés és a búcsúztatás három fázisa mindannyiunkra nagy hatást gyakorolt. Ebben a két napban a szokásos sabati dolgainkat tettük – kalácsot fontunk, dalokat tanultunk, megismerkedtünk a hetedik nap hagyományával, rendet raktunk a szobánkban, majd közösen fogadtuk az ünnepet -, mindeközben megvizsgáltuk a sabati gyakorlat részleteit, hangsúlyt helyezve az ünnep tapasztalati oldalára.

A vasárnap a magyarországi gyerekek számára a Szülőnap előkészítésével és délutáni sikeres lebonyolításával telt, a külföldről érkezettek pedig a környező nagyvárosokba kirándultak.

Hétfőn újult erővel nekifutottunk a témának. Minden érzékünket megvizsgáltuk egy különleges szemszögből, Izrael szemszögeiből. Hallottuk, ízleltük, szagoltuk, láttuk és érintettük a közel-keleti országot, annak életét, kultúráját. Kedden hirtelen minden megváltozott. Körüljártuk, mi történik akkor, ha valamiért nem tudjuk használni az érzékszerveinket. Ez a nap szólt az üldözés korszakairól és a zsidóság reakcióiról ezekre a vészterhes időkre, olyan szituációkról beszéltünk, amikor az üldözések idején nem lehetett normális zsidó életet élni, amikor zsidóknak nem mindennapi helyzetekben kellett élniük, nem normális helyzetekben. Ilyen volt a Holokauszt időszaka is. A választ kerestük arra a kérdésre „Lehetsz-e zsidó, ha minden megakadályoz abban, hogy éld a megszokott életedet?”

Szerdán, egy hatalmas piacon, sikerrel találtuk magunkat. Az érzékek standjain tettünk még egy kört, megkezdve a táborban tanult összegzését. Csütörtökön bezárult az érzékek birodalma, megpróbáltuk közösen eldönteni, mi az, amit szeretnénk az életünkben megvalósítani mindebből, ha hazamegyünk.

A hagyományos szarvasi programok mellett, mint a hora-tánc, az izraeli ének, a sport, az úszás, a kézműveskedés, idén is számos egyéb foglalkozás tarkította a kínálatot.

(Folytatás a következő oldalon)

Szarvas 2012

(Folytatás az előző oldalról)

A nagyobbak bicikli-projekten, challenge parkban mutathatták meg az ügyességüket, a kisebbek lovas kocsikázhattak, ellátogathattak egy Kibucba, ahol megismerhették az ottani élet mindennapjait és kihívásait, pitát süthettek Ábrahám sátrában. Emlékeztések maradnak a nagy közös többszáz fős esti programok, a szakácsok nagy ízcsatája a Kupolában, a tábori sportcsarnokban; a teremtés történetének közös bemutatása egy látványos, technikai ele-

melek garmadát felvonultató show keretében. Nem maradhatott el az erdei batorságpróba, amely során az 1940-es évek végén Palesztinába bevándorlók koránt sem könnyű utazását élhették át: határokat átlépve, hajóra szállva, ellenségekkel megküzdve. Az ízletes kóser ellátás kimagasló pontja volt az izraeli, függetlenségnap, szabadtéri sütögetést megidéző kerti parti élő zenével és hórával.

Ki kell emelni, hogy idén újra három turnusban várta a közel 1000 táborozót Szarvas, az elmúlt évek két turnusával szemben.

„Ha még nem láttad, nehéz lesz elmesélni!” – kívánom, hogy táborozóként, szülőként vagy nagyszülőként mindenki eljuthasson egyszer Szarvasra, s átélhesse, mit is jelent az a valódi „Szarvas-feeling”, melynek közvetítésére másfél évtized óta próbálkozunk a HH hasábjain, de így is csak töredékét sikerül továbbadnunk.

Bővebb információ, képek videók a táborról: www.szarvastabor.hu. ■

PA

(A 2012-es tábor téma leírás felhasználásával)

Gyászjelentés

Őszinte fájdalommal fogadtuk a hírt, hogy közösségünk tagja, a Pozsonyban élő Adam György 89 éves korában távozott közülünk. Amikor csak tehette, ellátogatott rendezvényeinkre, a Hitközségi Híradó lelkes olvasójaként nyomon követte közösségünk történéseit, s reakciója sosem maradhatott el. Emlékét szívünkben őrizzük! ■

*A Komáromi Zsidó Hitközség vezetősége,
a Hitközségi Híradó szerkesztői*

Véget ért egy utazás, Gyuri bácsi emlékére

Ülök az egyetemen Izraelben, s az e-mailjeimet böngészem. Van egy üzenetem otthonról is, kinyitom, s lesújt a hír. Elment Adam (Abelesz) Gyuri bácsi. A Hitközségi Híradó nekrológírójaként újabb szomorú feladat hárul rám. Elköszönni, elbúcsúzni valakitől, akit gyerekkorom óta ismerek, aki hozzájárult mindahhoz, amit a komáromi közösségünknek nevezek.

Egy kép villan be, talán öt-hat évesen apával baktatunk felfelé az impozáns CEDOK utazási iroda két-három lépcsőjén. Ezúttal nem a nagy csarnokszerű rész felé fordul-

lunk, hanem balra egy tágas irodába. Ott ül Gyuri bácsi, mint a helyi kirendeltség vezetője. Egy kép, első találkozásunk néhány mozzanata...

Tízen- és huszonevesen aztán látom őt a Menházban, a temető kapujában, ahogy kiszáll a felesége vezette autóból minden év júniusában a Mártírnapon. Később már csak egyedül jött, mint idén nyáron is, amikor váratlanul felbukkant a hitközségi megemlékezésen.

Lelkes olvasónk volt, telefonjai, amelyek egy-egy zsidó témájú rádió vagy tv-műsorra hívták fel a figyelmünket, sosem maradhattak el.

Gyuri bácsi az egyik utolsó régi komáromi volt, aki még emlékezett a háború előtti közösségi mindennapokra. 2011-ben vehette át a Selye János Gimnázium Öregdiákok találkozóján az intézmény jogelődjében 70 éve szerzett érettségi bizonyítvány emlékére a gránitmatúra emléklapot.

Távozásával űrt hagyott maga után, hiányozni fog! ■

*A Hitközségi Híradó szerkesztőinek
nevében
dr. Paszternák András*

Jávor Mátyás emlékére (1939-2012)

Székesfehérvárról kaptuk a tragikus hírt, az ottani hitközség elnökének elhunytáról. Jávor Mátyás gyakran volt vendégünk rendezvényeinken, megértette és támogatta a környék kis zsidó közösségeinek összefogását erősítő kezdeményezéseinket. A régió hitközségeiért végzett munkájáért, a székesfehérvári kile folyamatos fejlesztéséért, a vallási es kulturális tradíciók ápolásáért 2008-ban Kehila Regio díjjal jutalmaztuk.

„Nekem van egy elvem. Én egy ortodox hitközségben, közösségben nevelkedtem Kiskunhalason, és majdnem azt mondhatnám, hogy kivételes módon a 750 deportáltból 350-400 visszajött Kiskunhalasra. Az

akkori rabbink, aki 35 évig tevékenykedett, az velünk volt. Tőle tanultam a hitet, az emberekkel való bánást. Most már 20 éve csinálom a közösségi szervezést. Próbáljuk fenntartani a hitközséget, ... Ezt hit nélkül nem lehet csinálni.” – nyilatkozta a Szlovák Televízió magyar adásának a díj átvétele után.

Kedves Matyi bácsi, hiányozni fog rendezvényeinkről! A család és a közösség gyászában osztozunk, emlékét megőrizzük! ■

*a Komáromi Zsidó Hitközség vezetősége
és a Hitközségi Híradó szerkesztői*

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

5. fejezet 2. rész

Ezt a képet akkor készítették, amikor én két éves voltam, és nem vagyok rajta. Itt van Altmann Izsó, Erna és a férje, Zoltán, anyu bátyja és egy Laci nevű unokatestvér Kézmárkról. Izsó szép fiú volt egy horpadással a homlokán, amely attól volt, hogy fogóval született, de rendkívül romantikussá tette. Ott van még Aliz és két lánya, Márta és Kató, Mani és a szüleim. (14) Izsó magyar munkatáborban fejezte be az életét, a többiek Auschwitzba kerültek. Csak Erna néni halt meg otthon, természetes halállal.”

„Látod, Jéorj, az egyetlen dolog, ami itt segít, az a hit és a tudat, hogy mi a korlátolt emberi értelmünkkel nem tudjuk felfogni és nem is szabad, próbálni megértenünk az Isten szándékait és a tettei rejtett céljait. Csak gyászolhatjuk azokat, akik nincsenek többé és mártírhált haltak az Isten nevével az ajkukon.”

„Mártírok, fröken Ulle, szentek?! Mi ugyan szenteknek nevezzük őket, de nem voltak szentek. Rendes, mindennapi emberek voltak, voltak köztük mindenfélék, jók és rosszak, vegyesen. Mártírok?! Mindent elkövettek volna, hogy életben maradjanak, mint minden normális ember, ha csak egy lehetőségük lett volna erre. Mi vagyunk azok, akik őket szenteknek és mártíroknak nevezzük, azért hogy a fájdalomunkon könnyítsünk és értelmet adjunk értelmetlen és megmagyarázhatatlan elpusztításuknak. Ami engem a legjobban megfélemlít, jobban, mint ez a borzalmas mézárálás, amelyet terv szerint úgy hajtottak végre, hogy minél nagyobb fájdalmat és megaláztatást okozzon, az a megbénító gondolat, hogy ennek a végrehajtói és a tervezői egyszerű emberek voltak. Emberek, mint te meg én, akik szürke, mindennapi irodákban ültek, és nyugodtan itták a kávékat, mint ahogy most mi, és közben elkészítették a terveket, hogy hogyan lehet lesz a lehető leggyorsabban és leghatásosabban végrehajtani az elképzelhetlent. Szeretném őket, mint szörnyetegeket elképzelni, de félek, hogy nem ilyenek voltak és nem látták ma-

gukat véreskezű tömeggyilkosoknak. Egy részük bizonyára nagy zenebarát volt, élvezte a természetet, képes volt megölelni a gyermekeit, és míg a lánya szőke haját simogatta, elgondolkozni azon, hogy az áldozatok haja hogy lesz jobban kihasználható, ha a gázosítás előtt vagy után vágják le. Jó annak, aki bele tud nyugodni az Isten akaratába. Nekem ez a vigasz nem adatott meg. A mi halotti imánk, a Kadis, egy szóval sem említi se a halottat, se a gyászt, hanem az egész az Isten dicséretére és magasztalására szól. Az árva első kötelessége elmondani ezt az imát a szülők

lelki üdvéért. A mai napig nem voltam képes Kadist mondani, és ezzel elfogadni az isteni ítéletet a szüleim és a népem sorsáról.”

Fröken Ulle szípotgott és a könnyeit törülgette: „Az első kötelességed kell, hogy legyen, hogy ezt az imát rögtön elmondd. Azt kell kérdezned magadtól, mit várnának a szüleid el tőled, és a szerint cselekedj. Én hál' Istennek nem voltam még csak hasonló vagy megközelítő helyzetben sem, de voltam nehéz helyzetekben, ismerem gyászt és a pótolhatatlan veszteség érzését, mindig úgy éreztem, hogy az ima többet segít, mint minden más, és értem is imádkozni fogok.” ■

Folytatása következik...

Presser és vendégei
Gábor
 Jótekonysági koncert
 Az Élet Menete Alapítvány javára

**Falusi Mariann,
 Rúzsa Magdi, Szabó Tamás**
 Rendező: Novák Péter

2012. NOVEMBER 25., 18 ÓRA
DOHÁNY UTCAI ZSINAGÓGA

Az est fővédnökei: Koncz Zsuzsa, Tolcsvay László, Kulka János és Erdi Tamás, a 2011. évi jótekonysági koncert közreműködő művészei.

A jegyek 4500 Ft (karzat) és 7000 Ft (földszint) áron megvásárolhatók a Károly körüti Alexandra Könyvesházban, az Interticket jegyhálózatokban, valamint kezelesi költség nélkül a www.eletmenete.hu weboldalon keresztül. Kérjük kedves ferfi vendégeinket, hogy fejfedőt legyenek kedvesek magukkal hozni!

10
www.eletmenete.hu MAZSIHISZ ZSIKK ALEXANDRIA Klubrádió ÉV NÉPSZAVA

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

XI. rész – Látogatások 1.

(2011. július 3., vasárnap)

Péntek délelőtt sikeres csatát nyertem az álommanóval szemben, s így 11 körül elindultam letesztelni, mennyire érint az életbe lépett tel-avivi autóbusz racionalizáció. Szerencsére a 63-as vonala nagyjából nem változott, legalábbis az általam érintett vonalszakaszon. Igaz most nem szól a zene, de helyette volt hangos utastájékoztató. A nyomtatott kiadványok alapján meg mertem volna esküdni, hogy a busz a HaShalom állomás előtt fog megállni, de nem, még mindig az Azriel Center oldalán tett le.

Biztonsági ellenőrzés, s már bent is vagyok a plázában. Nézelődnek, de inkább irány az állomás. Jegyautomata, valaki egy ber-shevai jegyet próbál meg rámsózni. Slicha, én Ashkelonba megyek. Orna és Yosi hívott meg az ünnepre. Shavuotkor már jártam náluk.

Szeretem a HaShalom állomást, az ember csak néz ki a fejéből. Ma sok katona is utazik, eltávoztást kaptak a hétvégére. Ortodoxok, sokgyerekes családok, nyugdíjasok, munkából hazajövekként töltik meg a peronokat. Tízpercenként húznak el a vonatok a háromvágányos állomáson. Az 1-es és a 2-es a leginkább használt, a harmasra csak ritkán fut be egy-egy szerelvény. Gumiorrú önjáróból viszonylag keveset látni, főleg emeletes dízelmozdony vontatta vagy tolt rakevetekek (vonatok) jönnek.

A peronon egy lány péntek esti gyertyákat osztogat az áldás szövegével. Beérkezik a vonat, 12:18. Irány Dél-Izrael. Odabent a fagyasztott termékeket simán lehetne szállítani, a pingvinek és a jegesmedvék is otthon éreznék magukat. Kéne egy bunda, kesztyű, jégérső,...

Egy idő után elfagynak az ember szenzorai, mire 52 perc után leszálok, már nem érzem a fagyási sérüléseimet. Yosi vár az épület előtt.

Mintha haza érkeznék, jó érzés, ha az embert szeretettel fogadják. Hazai ízeket idéző finom ebéd, pihenés, dél után kakaó a csodaszép kertben.

Életemben először megkóstolom a maracuját. Hmm, ez ízlik. Itt termett a kertben. A péntek esti vacsorán itt

van Simi bácsi is Tel-Avivból. Érdeklődéssel hallgatom a történeteit, egyéni a humoros stílusa. Töltött paprika, meggy leves, mákos rétes... többet nem is kell írnom. Szombaton közös reggeli. Délelőtt előkerül kedvenc héber nyelvkönyvem. Ebéd, alvás. Szeretem a Sabszokat.

Kora este indulunk Tel-Avivba. Ornáéknak dolguk van a városban, s így hazavisznek. Ajándékba kapok egy üveg kovászos uborkát /szolgálati közlemény: most megszakítom a blogírást és bekapok egy uborkát/.

Holnap kirándulás. Hagyomány,



hogy a szemeszter végén kirándulást szervez a kutatócsoport. Ezúttal egy másik csoporttal együtt megyünk Jeruzsálem mellé a Sataf-hegyhez túrázni. 8:15-kor van a találkozó. 7:30-kor én nyitom az irodát. Sehol senki, 8 óra, 8:15... Na jó, itt hagytak. Végül 8:45-kor kiderül, majd nemsokára indulunk. Találkozó 9:30-kor, 10 előtt már úton vagyunk.

A helyszínen ismét egy röpké félórás várakozás, majd elindulunk. A kilátóhelyről, mely a Hadasa kórházra és az En Keremi aranykupolás templomra néz, ereszkedünk le a teraszos műveléséről híres domboldalon. Kövek nem az én léptékekre szabott lépcsők, tűző nap. Küzdök, de lelkes vagyok, hajt a csapatszellem. Igaz, a mi csoportunknak csak a fele van itt.

Csütörtökön még mindenki azt mondta, hogy jön. Valamit sejtettek.

Csak most ne essek hasra,... nem, itt nem tudok lemenni,... hol az út??? Na ezt már nem... – gondolom magamban, de „kol beseder” nyugtázom a mellém szegődött újdonsült ismerősömmel. Leértünk, huuu... Egyesek visszaindulnak a kocsikért, én inkább lent várom meg őket néhány társammal. A bátrak közül is visszafordulnak páran a végén.

Verejtékes homlokkal indulunk Jeruzsálembe. A Jaffo utca lenyűgöz. A régen mindig buszokkal zsúfolt, majd később a villamos építés miatt járhatatlan közeg megszépült. Egy hatalmas térré vált, két oldalán picic üzletekkel. Egy új főutca született. Csak 100 házszámnyit kell legyalogolni, inkább csak bicegek

az izomláztól. Jó lenne felülni az ezüst villamosokra, de egyelőre csak a próba-futásokat végzik velük. Közös ebéd egy hangulatos étteremben. Új kollégák, akiket ma sikerült megismerni. Öt után búcsút veszünk Jeruzsálemtől. A főnökömmel beszélgetek a parkolóba menet, aztán átváltunk szakmai kérdésekre. A Bar-Ilan Egyetemnél köszönünk el tőle, az egyik kolléga kezembe nyom egy adag megmaradt sütit. Átkelek a gyaloghídon, irány haza, Ramat Ganba.

Az úton fekete macska... Nem mész át előttem!... S nem is ment! ■

Készült az Interneten folyamatosan publikált Posztdok Napló alapján – www.kispaszti.com



Löwinger Mancsi szakácskönyvéből

Jeruzsálemi mix és jeruzsálemi kugli

A múlt hónapban a varsói élményekről beszámolva arra gondoltam, hogy a legideálisabb város, ahol a régiségek és az újítások egymás mellett találhatóak, az Jeruzsálem. Gondolom, hogy Kedves Olvasóim között biztos vannak, olyanok, akik már voltak Jeruzsálemben és pontosan tudják maguk, a régi és az új város össze van kötve egy nagy metropolisszá, amely manapság már riválisa Tel Avivnak, egy város, amely úgy reklámozza magát mint egy város, amely soha sem alszik. Ez a szlogen New Yorkot reklámozza, de ma megfelel Tel Avivra és most már Jeruzsálemre is.

Egy rövid Jeruzsálemi nyaralás bebizonyította, hogy ebben az örök városban valami megváltozott. Mikor a Jeruzsálemi Héber Egyetemen tanultam, mindenki tudta, hogy este 8 után csak a kóbor macskákkal lehet az utcákon találkozni, és a legizgalmasabb út a Tel Aviv felé vezető. A jeruzsálemi diákok csak irigyelték a Tel Avivi viharos, érdekes diákéletet. Esténként a legizgalmasabb szórakozás egy nehezen talált kávéházban baráti körben egy kávé vagy tea elfogyasztása volt. De ez mind megváltozott és ma a város megállás nélkül ajánl érdekes programokat, kiállításokat, mozit, színházat, kirándulásokat, fesztiválokat, vásárokat. Mindenki a tetszése szerint talál elfoglaltságot éjjel és nappal.

Nagy örömmel láttuk, hogy a város tele van külföldi és belföldi turistákkal a világ összes nyelvét lehet hallani a város nyugati és keleti részében.

A két részt köti össze a Mamila negyed, amelyet pár éve újítottak fel, az egyik legszebb pontja az Mamila szálloda 8. emeletén levő nyitott terasz és étterem, amely az Óvárossal szemben van. A panoráma különlegesen szép naplementkor, mikor az Óváros falai gyönyörű színei változnak percről percre, lassan a lámpák kigyúlnak, és úgy néz ki mint ha egy óriás festmény tárulna a szemünk előtt.

Jeruzsálem híres nemcsak a gyönyörű fekvéséről, hanem autentikus étellekről is. A Mácháne Yehuda piac évekig volt a központi piac, olyan mint sok más piac akárhol a világban. Pár ével, ezelőtt Tel Avivi vállalkozók látták azt, amit mások még nem, a piac potenciális vonzerejét. Elhatározták, hogy érdemes átalakítani egy trendi hellyé, ahova nemcsak az olcsó áru miatt jönnek a vevők és a látogatók. Éttermek és bárók nyíltak egymás után, mivel itt szokás

mondani, hogy mikor esik az eső mindenkire esik, mind megvannak és a tulajdonosok nem panaszkodnak. A leg híresebb étteremben, amelynek a neve Máchné Yehuda hetekig kell várni egy üres asztalra. A piac eleven, nyüzsgő éjjel nappal, éhesen nem jössz ki onnan, mivel ahogy megállsz, egy stand mellett az árus rögtön kínál gyümölcscsel, édes-séggel, süteménnyel vagy jó tanáccsal.

A jeruzsálemi konyha a diaszpóra konyháiból lett összeállítva a helyi szokásokkal együtt illetve az arab jellegű konyhával. A közeledő ünnepekre két különböző ajánlatom van, egyik az orientális konyhából, a másik az askenázi konyhai ízekből.

A jeruzsálemi mixet tradicionálisan a csirke belső részeiből készítik szív, zúza, máj és lép, de manapság már nem lehet kapni a májon kívül a többi belső részt, azért a recept megváltozott, de így is könnyű és finom. A másik recept a kugli jeruzsálemi változata, amely bőven van fűszerezve, de ízlés szerint szabad változtatni.

Jeruzsálemi mix

Hozzávalók: 0,5 kg kiló csirkemáj, 1 csirke mell kis darabokra vágva, 2 nagy fej hagyma, kevés olaj, só, bors.

A következő fűszerekből is lehet hozzáadni, de csak akkor, ha ismerik és kedvelik: 7 fűszer keverék vagy gyors fűszer vagy kurkuma és curry.

Aki nem szereti, vagy nem ismeri, elégedjen a só bors keverékkel vagy egy kis édes paprikát csípőssel keverve a főzés utolsó fázisában tegyen hozzá.

Elkészítése: a hagymát vékony karikára szeleteljük, és az olajban arany barnára sütjük, majd átforgatjuk benne a csikokra vágott húst és a májat. Fűszerezük ízlés szerint.

Ajánlatos hasáburgonyával, zöldségsalátával és savanyúsággal tálalni.

Jeruzsálemi kugli

Hozzávalók: 1 csomag széles metélt, 1/2 pohár cukor, 3 tojás, 1/2 pohár olaj, 1/2 pohár mazsola, 1 kávéskanál fahéj, só és bors.

Elkészítése: A metéltet sós vízbe kifőzzük. Tepsibe vagy tűzálló tálba teszszük és összekeverjük a tésztát a cukor, tojás, mazsola, olaj, fahéj, só és bors keverékkel.

Előmelegített, közepes hőmérsékletű sütőben 20 percig sütjük alufóliával letakart tepsiben. 20 perc után leveszzük a fóliát és még 10 percig sütjük.

A valódi jeruzsálemiek erősen megborsozzák, hogy kontraszt legyen az édes és a fűszeres ízek között.

Ajánlatos savanyú uborkával tálalni, ha lehetséges saját készítésűvel.

Jó étvágyat kívánok! ■

*Orna Mondschein
Ashkelon, Izrael*

Temetői hírek

Szakmai partnerünk, a Magyar Zsidó Levéltár segítségével digitalizáltuk a hitközség régi Chevra könyvét (több mint 2400 sort), amelyet hamarosan hozzáférhetővé teszünk az Interneten.

Az őszi ünnepek alatt a temető nyitva tartása az alábbiak szerint változik:

2012. szeptember 16. (vasárnap)

Erev Rosh Hasanah – 12:00-ig

2012. szeptember 17-18. (hétfő-kedd) Rosh Hasanah – zárva

2012. szeptember 25. (kedd) Erev Jom Kippur – 12:00-ig

2012. szeptember 26. (szerda) Jom Kippur – zárva

2012. szeptember 30. (vasárnap) Erev Szukkot – 12:00-ig

2012. október 1-2. (hétfő-kedd) Szukkot – zárva

2012. október 7-8. (vasárnap-hétfő) Smini Aceret, Szimchat Tora – zárva

A temető szombaton nem látogatható. **2012. október 9-től** a nyitva tartás változatlan. ■

Židovské komunitné múzeum

Poklady bratislavskej židovskej komunity ukazuje nové Židovské komunitné múzeum. Vzácné židovské rituálne predmety, zlatom vyšívané plášte na sväté biblické zvitky, unikátne fotografie študentov preslávenej bratislavskej rabínskej školy, aj obraz stvárnajúci hrôzy holokaustu.

A ešte viac ukazuje nové Židovské komunitné múzeum. Návštevníkom sa otvorilo od 17. júna 2012 a jeho sídlom je jediná synagóga v Bratislave, ktorá sa nachádza na Heydukovej ulici. Návštevníci tam budú môcť vnímať vystavené židovské rituálne predmety v autentickom prostredí, pre ktoré boli vytvorené. Verejnosť má možnosť po prvý raz spoznať poklady bratislavskej židovskej komunity a nahliadnuť do jej bohatej histórie.

„Filozofia nášho múzea vychádza z faktu, že židovská komunita žila v Bratislave odjakživa a bola jej významnou súčasťou. Ukážeme málo známy príbeh nášho mesta – príbeh židovských Bratislavčanov,“ povedal autor projektu Maroš Borský.

Nové Židovské komunitné múzeum ponúkne návštevníkom stálu expozíciu Bratislavskí židia a ich kultúrne dedičstvo, ktorá bude prehliadkou desiatkami najvzácnejších artefaktov viažucich sa na dôležité míľniky v histórii aj súčasnosti komunity a verejnosti predstaví aj židovské sviatky a tradície.

Medzi unikátne predmety v stálej expozícii patrí napríklad pamätná tabuľa s obrazom požiaru Bratislavského hradu z roku 1811, ktorý sa rozšíril aj na židovskú nemocnicu, či vzácna fotografia študentov bratislavskej rabínskej školy - ješivy. Návštevníci budú môcť obdivovať aj liturgické textilné predmety ako napríklad plášte na zvit-

ky Tóry či oponu pre svätostánok, v ktorom je uložená Tóra. Pýchou bratislavskej zbierky sú aj ozdobné nadvhľadce na Tóru zo židovskej zlatníckej dielne zo začiatku 19. storočia. Výnimočnosťou zaujmú aj vzácne tabule Desatora, ktoré kedysi zdobili stenu zbúrananej synagógy na Rybnom námestí.

Chýbať nebudú ani krásne starožitné pozlátané či strieborné svietniky na sviatky Šabat či Chanuka, vzácny exemplár daňových zápisov židovskej obce z 18. storočia a ďalšie rituálne predmety s umeleckým stvárnením. Tragický osud židovskej komunity pripomenie pamätná stena holokaustu, na ktorej budú umelecky stvárnené mená bratislavských židovských rodín z roku 1940, predtým, ako sa začalo s ich vysťahovaním a deportáciami do koncentračných táborov.

„Z predmetov v Múzeu vyskladávame príbeh. Príbeh bratislavskej židovskej komunity. Uchováваме jej historickú pamäť,“ dodal Borský.

Výstavným predmetom je aj samotný objekt synagógy, ktorá ako jediná v Bratislave stále slúži ako miesto židovských bohoslužieb. „Po prvý raz ju úplne otvárame verejnosti. Táto synagóga, postavená v rokoch 1923 – 1926, patrí k najzaujímavejším stavbám medzivojnového obdobia,“ zdôraznil Borský.

Medzi vystavenými predmetmi budú prevládať judaiká zo zbierky Euge-

na Bárkány, ktorý založil prvé židovské múzeum v prvej polovici 20. storočia v Prešove. To však druhú svetovú vojnu neprežilo. V roku 1955 sa Bárkány presťahoval do Bratislavy, kde opäť začal v zbieraní židovských predmetov. Túžil otvoriť židovské múzeum v synagóge na bratislavskom Rybnom námestí, tú však komunistický režim zbúral v roku 1969.

„Opodstatnenie múzea je dôležité preto, lebo bratislavská komunita bola veľmi významná a doteraz nemala prezentáciu hodnú svojej histórie, toho, čo vybudovala a v čom súčasná komunita pokračuje. Zároveň týmto múzeom vzdávame hold Bárkányovi, ktorý celú túto zbierku roky budoval. My mu teraz plníme jeho sen,“ povedala kurátorka múzea Jana Švantnerová.

Okrem rozľahlej hlavnej modlitebne, ktorá zostane nedotknutá, výstavný priestor ponúkne návštevníkom 150 metrov štvorcových, na ktorých sa bude rozliehať stála expozícia Bratislavskí židia a ich kultúrne dedičstvo. Bude každoročne otvorená pre verejnosť počas celej letnej sezóny až do konca septembra každý piatok od 13.00 do 16.00 h. a v nedeľu od 10.00 do 13.00 h.

Partnerom Židovského komunitného múzea je Bratislavský samosprávny kraj.

Viac informácií nájdete na www.synagogue.sk

Pridajte si nás za priateľov na Facebooku a získajte stály prísun nových informácií o Židovskom komunitnom múzeu <http://www.facebook.com/zhidovskekomunitne.muzeum>. ■

Szarvas 2012

Z denníka jedného madricha, alebo kto je David Gutner...?

Skoré nedeľné ráno. Na stanici už postáva hlúčik detí a rodičov, ktorí sa už nevedia dočkať Szarvasu (len neviem, či viac rodičia alebo deti). Po posledných inštrukciách a sladkej pusinky od mamičky sa vlak a autobus plný detí vydávajú na cestu do tak dlho očakávaného tábora. Na Szarvas predsa všetci čakáme celý rok, pravda? Do tábora prichádzajú prvé autobusy a vystupuje z nich hŕba detí. Niektoré majú na tvárach úsmev, iné údiv...avšak všetci sa rýchlo necháme strhnúť podmanivou atmosférou, ktorá tu vládne. Kladiem si otázku: „Kto je D.G.? Kde je D.G.? a prečo máme o jedno dieťa viac, keď ho vlastne máme o jedno menej?“ Matematika nepustí: mínus nie je plus a

plus nie je mínus!!! Nikto ho nevidel a predsa tu je! Zaháňam myšlienku o rovnici o JEDNEJ NEZNÁMEJ (jednom neznámom) a sústredím sa na to, čo mám: zobrať deti na šport, tancovať s nimi izraelské tance, pripraviť im peulu a madrich time, zahrať sa s nimi na slepú babu, vymyslieť im večerný program, uložiť ich všetky večer do posteľe a ráno ich zobudiť a toto a ešte oveľa viac ma zamestnáva celý deň a tak nemám čas riešiť, ako to vlastne je s tým plus a mínus, keď v tom zraze, znenazdajky, celkom nečakane objaví sa ON! Tajomný D.G. Rovnica vyriešená, misia ukončená. A preto si teraz už môže všetci spokojne a ničím nerušene užívať Szarvas. Milý denníček, o všetkom ostatnom ťa budem informovať v ďalšom čísle Szarvas Times-u.

Tvoj Vojta ■

Petra Müllerová

Vysoké sviatky

Predmodlievať bude pán Mihály Rieszovannij. Sviatočné poučenie nám poskytne pán profesor István Balogh.

Roš Hašana – židovský Nový rok
Erev Roš Hašana

Nedeľa, 16. septembra 2012

18:30 – začiatok židovského roka 5773, zapálenie sviečok o 18:44 h. Večerná modlitba na privítanie sviatkov v synagóge, potom kóšer večera (zdarma) v sále Zoltána Wallensteina.

Očakávame aj deti, všetci dostanú špeciálne darčeky od komunity!

Prvý deň Roš Hašana

Pondelok, 17. septembra 2012

17:00 – podstata sviatkov, prednáška a obrad tašlich. Po spoločnom učení bude nasledovať modlitba, potom bude náboženská obec podávať sviatočný kiduš.

Druhý deň Roš Hašana

Utorok, 18. septembra 2012

17:00 – kiduš na záver sviatkov. Môj sviatok: hosťom zhromaždenia, nasledujúcim po popoludňajšej modlitbe, bude Miriam Neiger Fleischmann z Jeruzalema, s ktorou sa budeme rozprávať o tom, čo sviatky znamenajú pre izraelského umelca pochádzajúceho z Komárna.

Kol nidre – Erev Jom Kipur

Utorok, 25. septembra 2012

18:30 – Kol nidre. Zapaľovanie sviečok, začiatok pôstu 18:25. Na začiatku najväčšieho židovského sviatku zaznie v synagóge tradičná modlitba Kol Nidre.

Deň Jom Kipur

Streda, 26. septembra 2012

17:30 – MAZKIR, spomienka na zosnulých, popoludňajšia modlitba, záverečná modlitba Neila, koniec pôstu (19:27) – následne ľahká večera.

Srdečne Vás očakávame v budove Útulku! ■

Laureáti ceny Kehila a Kehila Haver v roku 2012

Pri príležitosti Európskeho dňa židovskej kultúry cenu Kehila – za komunitu získavajú:

Miriam Neiger – Fleischmann (Izrael)

Narodila sa v Komárne v roku 1948, od svojho prvého roka žije v Jeruzaleme. Je renomovanou akademickou maliarkou a poetkou. Po páde totality začala pravidelne navštevovať Komárno, kde má zariadený i ateliér. Vo svojom voľnom čase skúma históriu židovstva v Komárne. Jej práce zdobia sálu Zoltána Wallensteina i miesta konania našich sviatkov, ako napríklad sukotový stan.

Umelkyňa je v súčasnosti v zahraničí, cenu si prevezme dňa 16. septembra 2012, na Erev Roš Hašana.

Blanka Löwingerová (Galanta)

Narodila sa 5. júna 1932 v obci Kuchyňa pri Malackách. So svojimi rodičmi prežila holokaust. Pred 55 rokmi sa vydala za Gabriela Löwingera z Galanty. V duchu ortodoxných tradícií vychovali svoje dve deti, dcéru Janu a syna Pavla, a aktívne sa zapájali do života židovskej komunity. Prísne zásady kašrutu a iných predpisov pani Blanka počas dlhých rokov nikdy, ani napriek ťažkostiam, ani v čase svojho vdovstva, neopustila a i dnes je jednou z mála tých židovských spoluobčanov, ktorí ich dôsledne dodržiavajú.

Blanka Löwingerová aj v súčasnosti aktívne pôsobí v galantskej ŽNO, ale aj v iných obciach regiónu, pretože vykonáva záslužnú a nenahraditeľnú činnosť spojenú s obradom poslednej rozlúčky s našimi súvercami. Bez jej organizačnej práce – a výborného po-

hostenia – si mnohí nevedia predstaviť ani tradičné stretnutia na Zájim Adar, ktoré sa v galantskej komunite každoročne konajú. Za všetko, čo vykonáva v prospech slovenského židovstva, jej patrí uznanie a veľká vďaka!

Róbert János Ádám

Je predsedom Združenia maďarsko-izraelského priateľstva Hanny Szenes v Tatabányi, zabezpečil organizačnú a právnu stránku registrácie združenia. V značnej miere prispel k rozvoju a duchovnému rastu nášho spoločenstva. Pravidelne navštevuje podujatia Židovskej náboženskej obce v Komárne a je organizátorom podujatí Židovskej náboženskej obce v Tatabányi.

Cenu Kehila Haver získavajú:

Redakcia časopisu Dunatáj

Ako miestne periodikum pravidelne a objektívne uverejňuje správy o podujatiach Židovskej náboženskej obce v Komárne, ich spolupracovníci sa zúčastňujú takmer na každom podujatí a na stránkach novín referujú o našej činnosti.

PaedDr. Veronika Slnková, PhD. (Nitra)

vyučuje na Katedre histórie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, jednou z tém jej výskumu sú dejiny židovstva v Trnave. Počas uplynulých rokov zorganizovala pre svojich poslucháčov celý rad podujatí, vďaka ktorým mohli spoznať históriu židovských spoločenstiev regiónu. Jej činnosť je veľmi dôležitá, príkladná a hodná nasledovania pedagógmi budúcich generácií.

Z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti si cenu prevezme neskôr.

Peter Hudák (Bardejov)

Skúma históriu bardejovského židovstva a angažuje sa za záchranu miestnych židovských pamiatok. Spolu s členmi svojej rodiny zorganizoval celý rad kultúrnych podujatí zameraných na históriu kedysi prekvitajúcej židovskej komunity mesta. Jeho príkladná činnosť je hodná nasledovania aj v iných obciach. Je doktorandom Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Erzsébet Fanni Tóth

Budovu Útulku navštívila po prvýkrát ako študentka Gymnázia Jánosa Selyeho v Komárne. Vo svojich štúdiách pokračovala na zahraničnej vysokej škole, nedávno získala doktorský titul v Budapešti, v súčasnosti žije vo Viedni. Predmetom jej sociologických výskumov bola vo viacerých prípadoch židovská komunita, v prvom rade medzi Maďarmi žijúcimi na Slovensku. Viackrát prednášala na podujatiach komárňanského spoločenstva.

Dr. Magdolna Bene

Pôsobí ako titulárna hlavná prednostka mesta Tatabánya s postavením župného sídla. Svojím pôsobením prispela k činnosti Združenia maďarsko-izraelského priateľstva Hanny Szenes v Tatabányi, nezištne a iniciatívne podporovala realizáciu podujatí tohto spolku. Pracuje na budovaní vzťahov medzi združením a samosprávou, zúčastnila sa na každom podujatí organizovanom združením, pretože ich považuje za dôležité. ■

Smútočné oznámenie

Shlbokým zármutkom sme prijali správu o tom, že člen našej komunity, Spán **Juraj Adam** z Bratislavy, opustil naše rady vo veku 89 rokov. Zúčastňoval sa na našich podujatiach vždy, keď na to mal možnosť a ako verný čitateľ nášho Spravodajcu sústavne sledoval a pripomienkoval dianie v našom spoločenstve. Navždy zostane v našich srdciach! ■

Na pamiatku uja Juraja

Sedím na univerzite v Izraeli, čítam si e-mailly. Dostal som aj jednu správu z domova, otvorím ju a jej obsah ma zdrvil. Odišiel ujo Juraj Adam (Abelesz). Opäť ma čaká smutná úloha v roli pisateľa nekrológov nášho Spravodajcu. Rozlúčiť sa s niekým, koho poznám od svojho útleho veku, kto prispel ku všetkému, čo dnes nazývam naším komárňanským spoločenstvom.

Pred očami sa mi mihne obraz: mal som asi päť-šesť rokov, keď sme s otcom kráčali po schodíkoch impozantnej cestovnej kancelárie ČEDOK. Tentoraz sme nevošli do halovej časti, zabočili sme doľava, do priestrannej kancelárie. Sedel tam ujo Juraj (Gyuri), vedúci miestnej pobočky. Momentka, niekoľko chvíľ nášho prvého stretnutia... Potom, už ako -násťročný a dvadsiatnik, ho vidím v budove Útľuku, v bráne cintorína, ako vystupuje z auta šoférovaného manželkou v júni každého roka na Deň martýrov. Neskôr prichádzal už sám, tak, ako aj v lete tohto roka, keď sa nečakane objavil na spomienkovej slávnosti našej komunity.

Bol naším nadšeným čitateľom, nikdy nechýbali jeho telefonáty, ktoré nás upozorňovali na televízne a rozhlasové relácie so židovskou tematikou.

Ujo Gyuri bol jedným z posledných starých Komárňanov, ktorý mal ešte v pamäti každodenné dianie v našej komunite pred vojnou. V roku 2011 si v rámci Stretnutia starých študentov Gymnázia Jánosa Selyeho prevzal žulový pamätný list pri príležitosti 70. výročia získania maturitného vysvedčenia.

Svojím odchodom zanechal po sebe prázdnotu, bude nám chýbať! ■

*V mene redaktorov Spravodajcu
András Paszternák, PhD.*

Krátke správy

✧ Spravodajcu, ŽNO v Komárne a Klub Šalom podporili: Dukes Pavol (Ďulov Dvor), Alexander Wohlstein (Bratislava), rodina Müller (Galanta), rodina Braunfeld (Nové Zámky), dr. Ivan Kolín (Košice), rodina Rybár család (Rimavská Sobota), dr. Gábor Tibor (Veľký Krtíš), Karol Fenves (Liptovský Hrádok), Krajan Jozef (Komárno), Oláh Ilona (Komárno) a darcovia ktorí chceli zostať v anonymite. Ďakujeme!

✧ Do našej knižnice naďalej pravidelne prichádza Tachles, švajčiarsky židovský týždenník v nemeckom jazyku. Vyslovujeme vďaka Margon Brandeisovej a Madeleine Pasternakovej.

✧ V lete sme úspešne prenajali našu obchodnú miestnosť na adrese Eötvösova 9, nájomník už vykonal potrebnú rekonštrukciu..

✧ Pivničné priestory Útľuku sú v havarijnom stave. V júli sa nedostatky za koordinácie Zoltána Kollára odstránili a miestnosť sa vyčistila. Náklady hradila ŽNO v Komárne z vlastných rezerv.

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodajca, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatúnova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Úspešné projekty

Úrad vlády Slovenskej republiky finančne podporil zo Štátneho fondu na podporu kultúry národnostných menšín finančne vydávanie nášho časopisu a naše kultúrne podujatia.

Od Ministerstva zahraničných vecí Maďarska sme získali finančné zdroje na zachovanie pamiatky komárňanských rabínov. Obe pamätné tabule umiestnime na jeseň v synagóge. Ďakujeme! ■



Európsky deň židovskej kultúry



Koncert skupiny Pressburger Klezmer Band v synagóge.

„Nech si zapísaný a spečatený na dobrý rok!“

Podľa židovských tradícií sa na Nový rok otvárajú tri knihy: kniha dobrých, zlých a prostredných. V znamení týchto tradícií sa poniesie sviatok



Roš Hašana i Jom Kipur, Deň zmiernenia, nasledujúci desať dní po sviatku Nového roka.

Židovská náboženská obec v Komárne sa v rámci svojich možností aj v tomto roku snaží Vysoké sviatky osláviť v súlade s náboženskými tradíciami. Zabezpečili sme predmodliacich sa z

Budapešti, naša zrekonštruovaná synagóga každého srdečne očakáva. Bude sa podávať aj chutné kóšer jedlo.

Účasť nie je otázkou náboženstva či nábožnosti. Ide v prvom rade o prejav úcty voči našim predkom, našim tradíciám. Základnou podmienkou prežitia sú ľudia, členovia našej komunity.

Práve preto žiadame každého súverca, aby prišiel do synagógy! Dokopy je to šesť hodín počas piatich dní sviatkov, to nie je tak veľa v živote človeka – znamenajú však o to viac pre Židovskú náboženskú obec v Komárne. Sviatky sú prístupné pre každého.

Očakáme Vás! (**Modlitby počas sviatkov – 3. strana**). Želám si, aby ste boli zapísaní na dobrý rok!

Shana Tova 5773. ■

*Ing. Anton Pasternák
predseda Židovskej náboženskej
obce v Komárne*

Výlet do Bratislavy

Nedeľa 14. októbra 2012

Plánovaný program:

8:00 – Odchod od Menházu autobusom.

10:00 – Návšteva Mauzólea Chatama Sofera (www.chatamsofer.sk).

11:00 – Návšteva nového židovského komunitného múzea v synagóge na Heydukovej ulici (www.synagogue.sk).

12:00 – Kóšer obed v jedálni ŽNO Bratislava.

13:30 – Prechádzka v Starom meste a návšteva Múzea židovskej kultúry.

15:30 – Moderné časti dnešnej Bratislavy.

17:00 – Cesta späť do Komárna (plánovaný príchod 19:00).

Cena výletu vďaka našim sponzorom je 12 EUR/osoba (cestovné, obed a všetky vstupenky).

Prihlásiť sa možno na sekretariáte ŽNO Komárno (e-mail: kile@menhaz.sk, tel: 035/7731-224), do 10.10.2012. ■

Sukot 5773

Milí priatelia!

V Klube Shalom aj v tomto roku oslávim sviatok stánkov Sukot. Zídeme sa v nedeľu 30. septembra o 14:30 hodine pred príchodom sviatku pri stane postavenom na dvore Útulku (v prípade nepriaznivého počasia v sále Zoltána Wallensteina). Každého srdečne očakávame! ■

Objednávka

Na sekretariáte máte opäť možnosť objednať si na sviatky kóšer barches a pekárenské výrobky. E-mail: kile@menhaz.sk, telefón: 7731-224. **Termíny podania objednávok:** 14.9.2012. – pred Roš Hašana. Pred Jom Kipurom volajte, prosím, sekretariát ŽNO! 28.9.2012. (Sukkot). ■

Shana tova 5773! Naším čitateľom praje šťastlivý Nový rok redakcia!